

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 25. Den 22 Juni 1799.

Lovgivninger.

(Fortsættelse af Fattigvæsens Planen.)

K. Om Forsørgelse ved Almisse og Almisse-Indretninger i Særdeleshed.

- § 1) Alt Lynd der gives de Fattige, uden ved Arbeid at være fortjent, er Almisse.
- § 2) Forsørgelse ved Almisse skeer: a. ved at indtage Fattige i offentlige Fattighuse og der at give dem det Nødtørstige, og b. ved at understøtte dem i private Boliger.
- § 3) Som saadanne offentlige Forsørgelses-Huse ere for nærværende Tid under Fattigvæsenet, a. Almindelig Hospital, b. St. Hans Hospital, c. Bartou og d. Abel Kathrines Boder. Forsaavidt disse Stifterelser ei ere bestemte til Helbredelses-Huse for Syge for en Tid, imod eller uden Betaling, indtages der de usleste Almisse-Penner, og da a. i St. Hans Hospital

Al-

Ussindige, Bannyttige og med ulægelige eller skrækkelige Sygdomme Beladte; b. i Alm. Hosp., Bartou og Abel R. Voder de ældste, svageste og mindst arbejdskraftige Almisse-Lemmer i sundatsmessigt eller muligt større Antal. Ved Besættelse af de bedre afslagne Pladser i de to sidstnævnte Stiftelser, bør, tilligemed de sundatsmessige Egenskaber, sees hen til Personernes forhen førte rettskafne Vandel, og dertil især komme i Betragtning stræbsomme Huussædre og Huusmodre og Tjenestefolk, som have udmærket sig ved lang og tro Tjeneste paa eet eller flere Steder. Ved Besættelse af en ledig Plads i disse Stiftelser, bekendtgjøres offentligen, hvo der er indtagen i samme, og de i Betragtning tagne personlige Egenskaber. At de Pladser, som af Private besættes, bortgives kun til Fundatsberettigede, paasees af Direktionen.

54) Til de offentlige Forsørgelses-Anstalter høre og de Militær-Staternes, som sættes i Forbindelse med de civile, saasom Landetatens Depot med Afgang til Kristians Pleiehuus, og Sogværkshuset.

55) De faste i Sognenes Arbejdshuse sig opholdende Fattige bør, da saadant ei er disse Indretningers Bestemmelse, og de bedre kunne bruges til Arbejdshuse og Skoler, efterhaanden, hvis de behøve Pleie i offentlige Stiftelser, gaae over til et af de nævnte Hospitaller, hvorimod de arbejdskraftige Hospitals-Lemmer, som have frit Huus alene eller tillige nogen Almisse,

bør

bør efterhaanden affondres fra Hospitalerne og forføres i Staden.

56) Da de offentlige Forsørgelses-Huse, forsaavidt de ei tillige ere Helbredelses-Huse, alene blive Opholdssteder for de Eldste, Svageste og mindst Arbeidsføre, saa følger deraf: a. at, da disse sjældent retteligen kunne anvende Almisse i Penge, bør sørges for, at i sammes Sted gives nødvendig Føde, Klæder o. d.; b. at denne Underholdning, i Penge-Almisses Sted, bør være tilstrækkelig for enhver, saa at ingen nødes til at søge Underholdnings-Midler uden for Forsørgelses-Husene; at hvad som, efter Lovens 2 — 19 — 8, kan spares eller indvindes ved Arbeid i Fattighusene, bør komme Stiftelserne tilgode efter Afdrag af saa meget til Arbeidernes Opmuntring, som Bestyrelsen finder tjenligt.

57) Alle virkelige Fattige, som ei indtages i de offentlige Stiftelser, forføres i Staden; som Direktionen finder det tjenligst for sig og dem.

58) I at bestemme Forsørgelses-Maaden og Understøttelses-Graden tages især Hensyn til følgende Grundregler:

1. Almisse anslaaes i Pengebeløb, og bliver enten fuld eller mindre end fuld; begge deles i a. Sommer-Almisse, som regnes fra 1 Mai til 1 Nov. og er mindre, og b. Vinteralmisse, som regnes fra 1 Nov. til 1 Mai, og er større.

2. Fuld

2. Fuld Almisfe gives kun dem, som aldeles intet kunne fortjene og kun forsørges i Staden, fordi der mangler Plads i de offentlige Stiftelser; dem indbefatter altsaa alt det, som for en saadan Fattig er nødvendigt til fornøden Hushold, Varme, Klæder og Føde. Naar det Høieste, der som fuld Almisfe kan gives, er af Direktionen bestemt, bliver dette lige for alle af samme Trang og Ufærlighed til Arbeid.
3. Høiere end denne Bestemmelse kan fuld Almisfe ei for nogen ansættes, men vel lavere efter Omstændighederne.
4. De Omstændigheder, som tages i Betragtning til saadan Nedsættelse af fuld Almisfe, ere især: a. om den, som forsørges, ei er fuldvoksen, da Almisfen bestemmes i Forhold til den yngre Alders færre Nødvendigheder; b. om 2 eller flere boe tilfammen, da den for enhver bestemmes forholdsvis til de derved mulige Besparelser lavere; hvers for Direktionen bør sørge for, at flere Fattige kunne boe sammen; c. om de ere til Huse hos eller have anden Hjælp fra Slægt eller Venner.
5. Hvad som saaledes, endog med denne tilfældige Nedsættelse, bestemmes for dem, som intet kunne fortjene, ansees dog for fuld Almisfe.
6. Mindre end fuld Almisfe gives dem, der ere istand til selv at kunne fortjene noget, eller som have no-

gen anden Understøttelse af Legater eller anden offentlig eller privat Godgjørenhed. Bestemmelsen til større eller mindre Dele af fuld Almisfe retter sig efter den befundne Arbeidsduelighed eller andre Omstændigheder.

7) Saadan som Almisfen ved 1 Mai eller 1 Nov., eller for nye Tilkommende i Mellemtiden bestemmes, bliver den til næste Termin usforandret, naar ei indtræffende Omstændigheder give Anledning til Forandring, da den strax kan forhøies eller nedsættes.

8. Kan Direktionen, ved Affort med andre eller for egen Regning, tilvejebringe de Fattige Klædesorter, Fødemidler o. d. for billigere Priis end den, de selv kunne gjøre mulig, beroer det paa den, at afforte en forholdsmæssig Deel af det til Almisfe anslagne Pengebeløb, og da at give de Fattige Anvisnings-Sedler til de Steder, hvor til saadan Udlævering er søiet Anstalt. Disse Sedler indløses for Fattigvæsenets Regning, imod at samme forvisser sig om, at det Anviiste kommer den Fattige selv tilgode.

9. Den Deel af Almisfen, som tilstaaes til Huusleie, opspares til Flyttetiderne, hvorimod den Fattige, som fuld Huusleie eller Hjælp dertil er tilstaaet, gives derom Bøvtis til Sikkerhed for Bøvten, som mod sammes Aflevering kan erholde det paa-

paalydende Beløb udbetalt ved Fattigvæsenets Hovedkasse.

10. Forsaauidt fattige Børn ei ved egne Forældre eller Venner kunne forsørges, ei heller i offentlig Stiftelse indtages, besørger Fattigvæsenet dem, med fornøden Understøttelse for enhver, opfostrede hos egne Forældre eller gode Pleie-Forældre i eller udenfor Staden.

F. Om Skolevæsenet for fattige Børn.

59) Alle Børn i Staden, for hvis Skolegang Vedkommende ei kunne betale, bør gives fri Undervisning under Direktionens Tilsyn.

60) Samme gives i de til dette Niemeed anlagte Fattig- og Fri-Skoler, til hvilke Børnene fordeles. Skulde disse tilsammentagne ei findes rummelige nok for det hele Antal Børn, sørger Direktionen for, at flere anlægges eller at de nuværende udvides.

61) Skolegangens Niemeed er, at Børnene, ved deres Sjels og Legems Kræfters Udvikling, kunne dannes til oplyste gode og arbejdsomme Mennesker og Borgere, og at de kunne undervises og øves i saadant Arbeid, hvorved de i Fremtiden kunne fortjene deres Underholdning eller nyttigen beskæftiges i ledige Timer.

62) Skoleundervisningen skal altsaa være deelt mellem Videnskab, Haandarbeid og nyttige Legemsøvelser.

63) Ved Videnskab forstaaes her, det som for den menige Mand er fornødent, fatteligt og brugbart, saa som:

som: Læsning, Skrivning, Regning, Religion og Moral, almindelig Kundskab om Naturen, borgerlige Indretninger, de vigtigste Sundheds-Regler, Fædrelandets og andre Landes Forfatning, efter førte Lærebøger og Hensyn til forskjelligt Køn. Børnene anføres til rigtig og harmonisk Sang, især Koral- og Folkesange.

64) Haandarbeidet bør være det, som for Almues-Bolk er almeennyttigt, og for Børnene, efter Køn, Alder og Kræfter, passende, samt hvortil i Skolebygningerne kan være Lelighed, saasom: at pille Bomuld, plukke og spinde Uld, Bomuld o. s. v., at tvinde, haspe, vinde, spole, binde og strikke; at lappe Klæder, stoppe Strømper, knytte Fissergarn; at være Bandler og uldne Baand, gjøre Hægter, flette Kurve o. a. m. og for Pigerne tillige: at tildanne og sye Linnet og Klæder m. v. Ved Arbeidets Afsværling sees ogsaa derpaa, at Legemets Kræfter styrkes.

65) Legemsøvelser bør være saadanne, som give den, for den arbejdende Klasse, nødvendige Styrke, Smidighed og Behændighed. Under god Opsyn bør Drengene gives Anvisning til at svømme.

66) Ingen Understøttelse gives fattige Børn uden under det Vilkaar, at de stadigen søge de Underviisnings- og Arbeids-Skoler, hvortil de henvises. Forsømmer nogen ved Fattigvæsenet Indskreven at tilholde sine Børn dertil, eller forhindrer dem derfra, advares den-

ne, og, frugter dette ikke, ansees efter 157. Børnene, som selv udeblive, ansees efter Skolereglementernes Bestemmelser.

- 67) Herfra kan ei gjøres nogen Undtagelse, med mindre Skolekommissionen finder gyldige Grunde til at tilståde saadant for en Tid; men selv da bør sørges for, at de udeblivende Børn imidlertid ei savne den Underviisning og Ansættelse til Arbeid, som er Skolegangens Pligthed.
- 68) Saa snart See kan, adskilles Drengene og Pige-Skolerne fra hverandre, hver med sin særskildte Indretning; imidlertid sørges, saameget muligt, for, at Drengene og Piger have Timer og Bærelser hver for sig.
- 69) Større end for 200 Børn bør ingen Skoleindretning være; men, hvor Leilighed dertil haves, bør de indrettes til dette Antal, og Lærernes Antal og Børnenes Inddeling i Klasser derefter ordnes. Paa een Tid i eet Bærelse undervises ei flere end saa mange, som behørigen kunne oversees og befastiges. Skolebærelserne bør være lyse, rummelige og luftige.
- 70) Skoletid, Læremethode og Lærebøger fastsættes i Reglementerne for Skolerne i Almindelighed eller for hver især.
- 71) Naar og hvor See kan, træffes i Skolebygningerne Indretning til at give Børnene god og sund Middagspise, i hvilket Fald de blive i Skolen fra Morgen til Aften.

72) Versom ved Børnenes Haandarbeid noget kan erhverves, bestemmer Direktionen, hvormed det kan bedst anvendes til Nytte for dem eller deres Forældre. De Børn, som arbeide uden for Skolerne, bør heller ikke af deres Fortjeneste fjerne det til Underholdning og Klæder Fornødne.

(Fortsættelsen følger.)

(Slutning af den ekstraordinære Afgift af Skibsfragter.)

5) Af de Ladninger, som udlosses i en Havn i Middelhavet, enten denne Havn er europæisk, afrikansk eller levantinsk. Naar Ladningen er indtaget i en europæisk Havn i Middelhavet, pr. C. L. 50 R ; naar Ladningen er indtaget i det atlantiske Hav, pr. C. L. 60 R ; naar Ladningen er indtaget i Nordsøen eller i en indenlandsk Havn i Østersøen, eller i nogen Havn i Middelhavet uden for Europa, pr. C. L. 80 R ; naar Ladningen er indtaget i en fremmed Havn i Østersøen eller i nogen Havn uden for Europa og Middelhavet, pr. C. L. 1 Rdlr.

6) Naar Ladningen er indtaget i Vestindien eller Amerika, betales, i hvilken Havn Udlosningen maatte skee, pr. C. L. 1 Rdlr.

2den Artikel: Af de fremmede Skibe, som i Hs. Majestæts Staters Havne udlosse Vare, skal, saalænge denne Forordning staaer ved Magt, betales en forbeiet overordentlig Afgift, lige med den, som for Under-

undersaaternes Skibe ved denne Forordning er foreskrevet, efter samme Bestemmelser og i alle lige Tilfælde.

3die Artikel: Da de i denne Forordning befalede Bestemmelser ikke tage deres Begyndelse, forend fra den 1 Aug. d. A., saa vedbliver Afgiften af Skibsfragter fremdeles indtil den Tid at betales og høves saaledes som hidindtil.

4de Artikel: Da i nogle Havne i Middelhavet uden for Europa ingen dansk Konsul er ansat, saa skal det paa ligge Hs. Majestæts Konsul, naar han erfarer, at et Kongens Undersaatter tilhørende Skib kommer fra en saadan Havn, at affordre Skipperen det Revers, han ellers havde at udstæde for Fragtafgiften paa det Sted, han udlossede sin Ladning, og maa Skipperen ikke vægre sig for at afgive det. I øvrigt vil Hs. Majestæt, at alle ikke i denne Forordning forandrede Regler og Bestemmelser vedblive i deres fulde Kraft, saaledes som de i denne Henseende udgivne Forordninger af 24 Februar 1796, og 21 April 1797 fastsatte.

Blandede Efterretninger.

Da Cancelliet har bragt i Erfaring, at der ved de private Birker skal foregaae Misbrug, som især have deres Grund i Birkedommernes ofte langt fra Birket bortliggende Bopæle, hvilket forårsager, at disse Embedsmænd, fornemmelig i Henseende til Politivæsenets Bestyrelse, blive af liden Nytte for det Almindelige, ligesom

gesom og deraf flyde Befordrings-Bekostninger, som i Erekutions og andre Tilfælde blive saare trykkende for Landalmuen; saa har bemældte Kollegium, under 15 d. M., tilskrevet samtlige Grever og Baroner i Danmark, at tilholde enhver den ham underordnede Birkedommer, om han boer uden for Birket, strax og i det seneste inden et Aars Forløb, i Følge Loven at tage fast Bopæl inden for Birkets Grændser; men isald den nu værende Birkedommer skulde have erholdt Konfirmation paa flere Embeder, hvis Distrikter ikke grændse sammen, at han da paalægges at boe samtlige disse Embeder saa nær, som muligt, dog at han har sit personlige Opholdssted i det betydeligste Distrikt; at derimod for Fremtiden i intet Tilfælde vil kunne skee nogen Afvigelse fra Lovens almindelige Forfæst, i Henseende til Birkedommernes Bopæl, undtagen naar Herredsfogden i det Herred, hvori et Birk ligger, tillige udnævnes til Dommer i Birket. Ligeledes ere samtlige Amtmænd tilskrevne: note at paa-see Overholdelsen heraf, og at iagttage det samme i Henseende til de øvrige, i de dem anbetroede Amter beliggende, private Birker.

Paa Grund af det kongelige Generalitets-Kollegiums Forlangende og efter foregaaende Brevverling med Rentekammeret, har Cancelliet, under 1 d. M., tilskrevet samtlige Landmilice-Sessioner i Danmark, at der, af de nye udskevne Nationale ved Kavalleriet i Danmark,

som

som skulde indfinde sig ved Aarets Udgang, maae hvert Aar møde ni pr. Regiment i Junii Maaned, tilligemed de nye udfreyne Land-Rekruter, samt at denne Forandring maa i Aar tage sin Begyndelse.

Den 18 Juni er det tilladt Palatini offentligt at vise sine og Børns ævilibriffe Konster, samt nogle Konster med Heste og Kanariesugle m. m., i Jægersborg Dyrehauge den sædvanlige Rildetid d. A.

Pedige Embeder.

Under det danske Cancellie: Sognekalbet i Sæbne Kjøbstad under Aalborg Stift, 353 Rdlr.; Brandum og Vester-Nebel Sognekalb i Ribe Stift, 290 Rdlr.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 21 Juni er Rand. Theol. H. Føns konfirmeret til Sognepræst for Giesing og Nørager Menigheder, og E. Thygesen ligeledes til Sognepræst for Nimboste og Gøesnæs i Aarhøus Stift; Sognepræsten til Gøesnæs, Provst J. B. Coldevin beskikket til Sognepræst i Ørkedalen under Trondhjems Stift, og i hans Sted forrige Sognepræst til Hammerøe B. Heide; forrige Præst i Guinea J. K. Meyer til Sognepræst for Hongs Menighed i Bergen

gens Stift; den residrende Kapellan til Slidre, P. B. Sieheus til residrende Kapellan i Nordrehoug under Aggershuus Stift, og i hans Sted Personel-Kapellan H. J. Stabel; Raadmand og Herredsfoged C. Tolstrup i Viborg beskikket til virkelig Cancellieraad.

Under det tydske Cancellie: Den 14 Juni er Toldforvalter A. D. Kobbé i Frederiksstaadt tillige udnævnt til Præsident i det derværende Magistrats-Kollegio og til virkelig Cancellieraad; C. S. Gähler, første Borgemeister i Altona, ligeledes til Etatsraad, og J. A. Wendixen, Præst til Boel i Gottorf-Amt til Pastor ved Kirken i Wedel i Hertsabet Pinneberg.

Under Generalitetet: Den 12 April er H. F. Fædder Charisius, Stamherre til Constantinsborg, be-
naadet med General-Krigskommissærs Karakter og Rang med No. 16 i 2den Klasse, og at tage samme fra 15 Febr. 1794 af, samt med Tilladelse at bære Uniform og Felbttegn. Den 7 Juni er ved den nordensjædske Skiløber-Batallion den karakteriserede Premier-Lieutenant v. Ahrenken beskikket til virkelig Prem. Lieutenant, og Fændrik á la suite v. Bredal til Sec. Lieutenant. Ved det 1ste Dragon-Kompagni paa Bornholm er Pr. Lieutenant M. Koefoed bestilt til Kapitain; Sec. Lieutenant Rasch til Prem. Lieutenant; Sec. Lieutenant reforme P. Hansen til virkelig Sec. Lieutenant, og Korporal Marcher til Sec. Lieutenant reforme; og ved det 2det Dragon-Kompagni sammesteds, Second-Lieutenant
Frie

Frigaard til Premier-Lieutenant; Sec. Lieutenant reforme Schougaard til virkelig Sec. Lieutenant, og Corporal West til Sec. Lieutenant reforme.

Under Finance-Collegium: Den 21 Juni er Studiosus E. Røring udnævnt til Fuldmægtig i den islandiske og finmarkiske Handels Realisations-Kommis-sions-Kontoir.

Under Rentekammeret: Den 12 Juni er Amtsskriver Dr. Behrens i Bordsesholm udnævnt til Landsfoged og Diggreve for Landskabet Stapelholm; Amtsskriver Krück i Eismar igjen udnævnt til Amtsskriver i Bordsesholm, og i hans Sted Kopiist Jürgens i det tydske Kammer-Cancellie til Amtsskriver i Eismar. Herredsfoged Posselt beskikket til Landskriver, Actuarius og Huusfoged i Stapelholm; i den, efter Ansøgning, i Naade entledigede Skovrider v. Bergens Sted, er Skovfoged Neumann udnævnt til Skovrider i Apenrade Amt; Skovfoged Schröder i Jürgensgaard ligeledes til Skovfoged i Stenderupstrand i bemældte Amt; ligeledes Oberjæger og Forsterpectant Schlüter, til Skovfoged i Brodenland under Neumünster Amt; Skovopseer Jespersen i Silberstedt under Gottorf Amt til Skovfoged sammesteds; Huusfoged Lyders i Flensborg til Huusfoged i Gottorf Amt, og Volontør Thaden i Rentekammeret igjen til Huusfoged i Flensborg Amt. Den 14 er Kammerherre F. J. C. Baron af Gyldekrone udnævnt til Amtmand over Randers Amt, samt Amtmanden for

Ekan,

Skanderborg og Nakjær Amt, Kammerherre H. L. Bülow, i Naade forløvet fra bemældte Amt med Pension, i Betragtning af at disse nu skulle, i Følge allerhøieste Resolution af 4 Septbr. 1793 henlægges under Aarhus Amt; ligeledes er Legations-Sekretæren ved det kongelige svenske Hof, H. Krabbe, udnævnt til Kammerjunker; Volontør Langheim i Rentekammeret til Herredsfoged i Huttern-Herred i Hütte Amt.

Under General-Toldkammeret: Den 5 Juni er Landsfogden paa østerlands Fohr, A. D. Kobbe, beffikket til Told-Forvalter i Frederikstad. Den 12 Told-Inspektøren i Holmestrand, Cancellie-Sekretær H. Knagenhjelm Sunde, til Told-Inspektør i Christianssand, og Kapitain W. F. v. Heyerdahl til Told-Inspektør i Holmestrand; Toldkasserer N. Malling i Tønsberg i Naade entlediget med Pension, og Toldbetjenten ved Opsloe Kontor under Christiania Told-Distrikt, J. Rasch, beffikket til Toldkasserer i Tønsberg; Sec. Lieutenant L. Olsen og reforme Officeer P. Moth, efter Ansøgninger, i Naade entledigede fra det vestindiske Militære; Stabs-Kapitainerne Major v. W. Romeling og P. Narsø beffikkede til Kapitainer og Chefer for de 2de i Vestindien oprettede Kompagnier let Infanteri; hvorved Premier-Lieutenant F. D. E. Castonier er bleven ældst, Prem. Lieutenant C. L. v. Holten 2den, og C. G. Hederich 3die Prim. Lieutenant; J. B. Rümmerle ældst Sec. Lieutenant; reforme Officererne C. Benzon, C. Raas,

H.

A. Olsen, N. W. Creutz og Jøndrik J. G. Scholtett
 Sec. Lieutenanter, samt Kommandeer-Sergeant L. Petersen, Artilleri-Kadet N. E. Møller og Sergeant E. Pedersen udnævnte til reforme Officerer; Lieutenant J. H. Stabel til Premier-Lieutenant for Artilleriet i Vestindien; Sec. Lieutenant ved Livregimentet Nyttre C. J. Mecklenburg til Prem. Lieutenant; Kornet A. Nehler til Sec. Lieutenant, og Korporal D. E. Rasmussen til Kornet á la suite ved Kavalleriet sammesteds; C. G. Høst til Koptist i det nordensjeldske, J. D. Lange til Koptist i det sjælandsk, M. Bang til Koptist i det jydsk og J. E. Holck til Koptist i det søndensjeldske Told-Kontoir under General-Toldkammeret.

Under Oekonomie- og Commerce-Kollegium:
 Den 5 Juni er Eieren af Gjerdrup og Lyngby Godser i Sjælland, P. E. Øvstgaard, udnævnt til Kommerceraad.

Under Admiralitetet: Den 14 Juni er Enrollerings-Chefen i Elesvigs Distrikt, Kommandør-Kapitain Thura, efter Ansøgning i Naade, afskediget og tillagt Kommandørs Karakter, og i hans Sted beklædet hidtilværende Enrollerings-Chef i Øster-Jyllands Distrikt, Kommandør Pohlmann, samt i dennes Sted Kapitain J. E. Wulff; Kapitain-Lieutenant E. Bruun avanceret til Kapitain og Kompagni-Chef, og Sec. Lieutenant H. N. Baron Holck til Premier-Lieutenant; Enrollerings-Chefen i Jyens Distrikt, Kammerherre og Kommandør-Kapitain Bülow tillagt Kommandørs Karakter fra 24 Mai d. A.; Kapitain-Lieutenanterne C. Walterstorff, S. H. Rosenbørge og E. E. v. Holck forundte Kapitains Karakter, og Prem. Lieutenanterne C. Ross, C. P. Holtermann, N. W. Andresen og E. A. Nothe ligeledes Kapitain-Lieutenants Karakter; Koptisten i 3die Departements-Kontoir, Rosendahl, afskediget med Pension; H. H. Petersen ansat til Koptist i Søforts-Archivet og Kancellisterne Due, Giede og Sundt tillagte virkelig Krigs-Kancellie-Sekretærs Karakter.